

2285 ve 2401 sayılı kanunlarla işletilmesi Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığına devredilmiş olan demiryol statüsünün Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devri hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/441)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-962, 6-4007

2 . XII . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

2285 ve 2401 sayılı Kanunlarla işletilmesi Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığına verilmiş olan Demiryol İşletmesinin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devri hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 26 . X . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ile gerekçesinin ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Hasan Saka

Gerekçe

Madde 1 : Bağdat Demiryolunun Türkiye Cumhuriyeti hudutları içinde kâin kısımlarından Çobanbey - Nuseybin ana hattı ile Derbesiye - Mardin şube hattının işletilmesini, 2401 sayılı Kanunla tasdik olunan 27 Ekim 1932 tarihli Sözleşmenin 1 nci maddesi gereğince üzerine almış bulunan Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığı, aynı Sözleşmenin 5 nci maddesinin son fıkrasında, Çobanbey - Nuseybin kısmının işletilmesini deruhde ettiği tarihin 4 ncü yılından itibaren her zaman, üç ay evvel haber vermek şartıyla işletmekten vaz geçebileceğine dair olan kayda istinaden, Sözleşmenin inkizasından evvel haber vermek suretiyle bu hakkını kullanmış bulunduğundan; adı geçen hat kısımlarının işletme imtiyazı ile Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığına hini tesliminde mevcut bütün menkul ve gayrimenkul mallarıyla hak ve menfaatlerinin 1 . I . 1948 den itibaren süresiz olarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devri için ilişik 1 nci maddede teklif olunmuştur.

Madde 2 : 1 nci maddede sözü geçen hat kısımlarının, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devredileceği 1 . I . 1948 tarihine kadar Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığınca işletilmesinden doğan hak ve vecibelerin bu ortaklığa aidiyetini sağlamaktadır.

Madde 3 : Cenup Demiryolları İşletmesinin 2285 sayılı Kanuna bağlı anlaşma gereğince Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığına devri sırasında teslim edilmiş bulunan mebani ve tesislerle muharrik ve müteharrik edevat, demirbaş eşya, alât ve sair malzeme ve müstehlek mevadın sözü geçen anlaşma hükümleri dairesinde devir ve teslimini sağlamak ve aynı zamanda 1 . I . 1948 günü sıfır saatten evvel ve sonraya ait olmak üzere gerek yolda gerekse ambarlarda mevcut bulunan eşyaya mütaallik taşıma ücretlerinin hangi tarafa ait olacağıın yine taraflarca tesbit olunacak esaslara göre tâyin olunması maksadiyle teklif olunmuştur.

Madde 4 : Cenup Demiryollarında yürürlükte bulunan tarifelerin, Devlet Demiryollarında tatbik olunan tarifelere uygun bir şekilde tadilini sağlamak üzere 1949 yılı sonuna kadar tatbik edilebilmesi ve ticari muamelelerin icaplarına göre Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığınca tatbik edilegelen usul ve muamelelerin aynen uygulanması hususunda adı geçen Genel Müdürlüğe yetki verilmesi için teklif olunmuştur.

Geçici Madde 1 : Birinci madde gereğince devrolunacak hatlarda çalışan ve Türk uyuğunda bulunan memur ve hizmetlilerin de 1 . I . 1948 tarihinden itibaren Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü emrine geçmelerini sağlamak ve devirlerinden sonra hizmetleri devam edeceklerin iktisap edecekleri haklarla intibak ettirilecekleri derece ve ücretleri tâyin etmek, hizmetlerinin devamı münasip görülmiyenlerin de tazminat verilmemek şartıyla üç ay içinde ilişkilerinin kesileceğini tesbit için teklif olunmuştur.

Geçici Madde 2 : Geçici birinci maddeye göre tasfiye dışı kalarak görevlerine devam edecek olanların, Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığı aylık ücretli sürekli görevlerinde, 4644 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin 1 - 7 işaretli bentlerinde sayılan görev ve hizmetlerde, özel okulların denetlemesi Millî Eğitim Bakanlığına ilişkin öğretmenliklerinde geçmiş olan hizmet sürelerinden en çok on yılının, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü emekli sandığına baş vurarak 4644 sayılı Kanun hükmü dairesinde sandık adına borçlandırılmak şartıyla eylemli hizmet sürelerine eklenmesini sağlamak ve bu borçların tahsil şeklini belirtmek üzere konulmuştur.

Geçici Madde 3 : Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 4644 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (B, C, D ve E) fıkralarında yazılı görev ve hizmetlerde bulunanların, kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kanunla emeklilik hakkı tanınmış görev ve hizmetlere tâyin edileceklerin ve **Netvekilliğine seçileceklerin**, bu kanunun geçici ikinci maddesinin (A ve C) fıkralarında geçmiş hizmet sürelerinin, bağlı oldukları daire veya sandıklara baş vurarak borçlanmaları şartıyla eylemli hizmet sürelerine eklenmesini sağlamak için konulmuştur.

Geçici Madde 4 : Cenup Demiryollarının İşletme gelirlerinin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvele gelir kaydedilmesi amacıyla konulmuştur.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/441

Karar No. 8

29 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

8.VI.1933 tarihli ve 2285 sayılı ve 7.IV.1934 tarihli ve 2401 sayılı Kanunlarla onanan Anlaşma ve Sözleşme hükümlerine göre Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığınca işletilmekte olan Nusaybin - Çobanbey ana hattı ile Mardin - Derbesiye şube hattının işletilmesinin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devri hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 20 . X . 1948 tarihli kararıyla Büyük Millet Meclisine sunulan kanun tasarısı Yüksek Baş-

kanlıkça Komisyonumuza havale buyurulmuştur.

Komisyonumuzun 7.XII.1948 ve 21.XII 1948 tarihlerindeki toplantılarında Ulaştırma Bakanı ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürü hazır oldukları halde tasarı incelendi. Ve Ulaştırma Bakanı bu hatların işletme durumu ile işletmenin Hükümete ne suretle geçtiğini aydınlatmak üzere komisyona açıklamalarda bulundu.

Ulaştırma Bakanının bu açıklamalarından

anlaşıldığına göre :

1. Mülkiyeti esasen Devletimize ait bulunan Nusaybin - Çobanbey ana hattı ile Mardin-Derbesiye şube hattının işletilmesi 8 VI . 1932 tarihli ve 2285 sayılı ve 7 . IV . 1934 tarihli ve 2401 sayılı Kanunla onanan 27 . X . 1932 tarihli Sözleşmenin birinci maddesi gereğince « Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığı » na verilmiş ve 1947 yılının Ekim ayına kadar ortaklık tarafından işletilmiştir.

2. Adı geçen bu Sözleşmenin beşinci maddesinin birinci fıkrasında 15 yıl sonunda Hükümetin bu hattın işletmesini geri alabileceğine ve son fıkrasında da ortaklığın dördüncü yıldan itibaren her zaman, üç ay evvel Hükümete haber vermek şartıyla işletmeden vazgeçebileceğine dair hükümler vardır.

3. 15 yıllık sürenin sona ermesi üzerine Bakanlar Kurulunun 20 . X . 1947 tarihli Kararıyla 27 . X . 1947 tarihinden itibaren İşletmenin ortaklıktan geri alındığı ve geri alma kararının ortaklığa bildirildiği, ortaklığın da işletmeyi bırakmış olduğu anlaşılmıştır.

4. Hükümetçe geri alınmış olan bu işletme ile ilgili olan çeşitli meseleler üzerinde Hükümetle ortaklık arasında konuşmalar yapılmaktadır.

5. Halen Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne işletilmekte olan bu hatların bu idareye devrini kanun hükümlerine bağlamak üzere bu tasarı hazırlanmıştır.

Komisyonunda tasarının tümü üzerine yapılan konuşma ve tartışmalar sonunda Cenup Demiryolları denilmekte olan Nusaybin - Çobanbey ana hattı ile Mardin - Derbesiye şube hattının Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devrolunması esas itibarıyla uygun görülerek kabul edilmiş ve tasarının aşağıda gösterilen maddeleri üzerinde gerekli görülen değişiklikler yapılmıştır.

Tasarının birinci maddesinde yapılan değişiklik :

Hükümet tasarısının birinci maddesinde bu hatların işletilmesinin Hükümetle ortaklık arasında akdedilmiş ve Büyük Millet Meclisince 2285 ve 2401 sayılı Kanunlarla onanmış bulunan 27 . X . 1932 tarihli Sözleşmenin beşinci maddesinin birinci fıkrası gereğince 15 yıllık müddetin bitmiş olması üzerine Hükümet tarafından mı geri alındığı, yoksa yine bu Sözleşme-

nin işbu beşinci maddesinin son fıkrasına göre ortaklığın işletmeden vazgeçtiğini haber vermiş olması suretiyle mi Hükümete geçtiği hakkında komisyonumuz aydınlanmak istemiştir.

Ulaştırma Bakanı tarafından Komisyonumuza yapılan açıklamada Sözleşmede zikrolunan 15 yıllık müddetin sona ermesi üzerine Bakanlar Kurulunun 20 . X . 1947 tarihli kararıyla Hükümetçe işletmenin geri alınmış olduğu ve geri alma kararının ortaklığa da bildirildiği beyan olunmuş ve durum aydınlatılmış olmakla bu hususun birinci madde metninde sarahatle zikredilmesi Komisyonumuzca lüzumlu görülerek birinci maddenin üçüncü satırındaki (İşletilmekte olan) ifadesinden sonra (ve adı geçen Sözleşmedeki müddetin hitamı dolayısıyla Hükümetçe geri alınan) ibaresi ilâve olunmuştur.

Cenup hatları İşletmesinin ve bu işletmedeki (gayrimenkul ve menkul mallarla hak ve menfaatlerin) Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne geçtiği tasarrufların birinci maddesinin sonunda (devredilmiştir) sözü ile ifade olunmaktadır.

Memleketimizde Devletçe yapılan veya satın alınan bütün demiryollarımızın Devlet malı olduğu malumdur. Bununla beraber Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün haiz olduğu (Tüzel kişilik) vasfına göre işletmekte olduğu demiryollarındaki (İstasyon binaları, depo ve ambarlar, atelyeler, memur ve hizmetlilerin oturduğu evler ve saire gibi gayrimenkul mallarla), (İşletmenin çeşitli menkul mallarını) ve (Hukuken iktisap ettiği hak ve menfaatleri) Medeni Kanunumuzla Borçlar ve Ticaret kanunlarımızın hükümleri dairesinde tasarruf edebilmek ehliyetine malik bulunduğu ve esasen bu tasarruf ehliyetine malik olması lâzımgereceği aşikâr bulunmaktadır. Bu düşünce ile Komisyonumuz birinci maddenin sonundaki (Devredilmiştir) ifadesini kâfi bulunarak bunun yerine (Devir ve temlik edilmiştir) denilmesini kabul etmiştir.

Tasarının ikinci maddesinde yapılan değişiklik :

Hükümet tasarısının ikinci maddesinde (1 . I . 1948 tarihinden önce bu hatların işletilmesinden doğan hak ve vecibeler ortaklığa ait olacaktır) denilmektedir.

Bu maddenin yazılış tarzından ortaklığın

Cenup hatlarımızın işletildiği zamana ait olan hem (Hak) ların ve hem de (Vecibe) lerin ortaklığa ait olacağı mânası çıkmaktadır.

Ortaklığın işletme muamelelerinden doğan (Vecibelerin) tamamiyle ortaklığa ait olacağı ve bu vecibelerden dolayı Hükümetin hiçbir suretle sorumlu ve borçlu olmayacağı aşikârdır.

Ortaklığın işletme muamelelerinden doğan (Hak) lara gelince : Hükümetle ortaklık arasında cereyan etmekte olan konuşmalar sonucunda o muamelelerin hususiyetlerine göre türlü (Hak ve menfaat) lerin Hükümetimize geçmesi lâzımlıgeleceğinin sabit olması mümkün olup bu takdirde de Hükümetle ortaklık arasında yapılacak sözleşmede bu cihetlerin tasrih edilmesi de icap edecektir. Bu itibarla ikinci maddenin ifade tarzı ile bu hak ve menfaatleri şimdiden selbetmek doğru değildir.

Nitekim tasarının üçüncü maddesinin (I.I. 1948 sıfır saatten) diye başhyan son fıkrasında Hükümete geçebilecek hakların mevcudiyetinden bahs olunmuştur. İkinci maddenin yukarıki şekilde kabulü üçüncü maddenin işbu son fıkrasıyla de bir tezat teşkil edecektir.

Kaldı ki tasarıda Hükümete geçmesi mümkün olan hakları selb eden bir hükmün konulmasının Hükümetçe düşünölmüş olmayacağı ve belki ortaklık işletmesine ait zamanlardaki işletme muamelelerinden doğan (Vecibe) lerden dolayı Hükümetin hiçbir suretle borçlu olmayacağıının ifadesi maksadiyle ikinci maddenin yazıldığı teemmül edilmiştir.

Bu mülâhazalarla Komisyonumuz tasarıda ki ikinci maddenin (I . I . 1948 tarihinden önce bu hatların Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığı tarafından işletildiği zamana ait olan hak ve vecibelerden dolayı Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü hiçbir hukuki mesuliyet yüklenmez) şeklinde yazılmasını uygun görmüştür.

Tasarının üçüncü maddesinde yapılan değişiklik :

Hükümet tasarısının üçüncü maddesinin birinci fıkrasındaki (müstehlek mevad) tâbiri yerine (istihlâk edilecek maddeler) denilmiştir.

Tasarının işbu üçüncü maddesinin ikinci fıkrasında :

(I . I . 1948 sıfır saatten başhyan süreden önce ve sonraya mütaallik olmak üzere gerek yolda bulunan ve gerekse ambarlarda mevcut eş-

yanın taşıma ücretlerinin ciheti aidiyeti ile hesaplaşmaya mütaallik sair hususat taraflarca tesbit edilecek esaslara tâbidir) denilmektedir.

Hükümet ve Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme (Genel Müdürlüğü ile Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığı arasında cereyan etmekte olduğu söylenen konuşmalar sonucunda iki tarafa ait her türlü hesaplaşma işlerinin ve meselelerinin de halledilerek yapılması gereken uzlaşma hükümleriyle kararlara bağlanması tabii ve zaruri bir keyfiyet olduğundan bu hususun kanunda zikredilmesine Komisyonumuzca hiçbir lüzum ve fayda görülmemiş ve tasarıda ki üçüncü maddenin ikinci fıkrası madde metninden çıkarılmıştır.

Tasarının geçici birinci maddesindeki değişiklik :

Hükümet tasarısının geçici birinci maddesinde (hizmetlerinin devamı münasip görülmiyenlerin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünce bir gûna tazminat verilmeksizin bu kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde ilişkileri kesilir) fıkrası mevcuttur.

Bu fıkrada (Hizmetlerinin devamı münasip görülmiyenlerin) ifadesiyle İdareye bir memur veya hizmetlinin (Hizmetlinin devamını münasip görüp görmeme hususunda mutlak bir takdir yetkisi) verilmiş olduğu gibi yanlış bir anlayışla vâkı olabilecek haklı olmıyan tatbikata mahal vermemek ve bu mahzuru önlemek için bunun yerine (Hizmetlerinin devamına lüzum görülmiyenlerin) denilmesi komisyonumuzca daha uygun ve doğru görölmüştür.

Hükümet tasarısında komisyonumuzca yapılmış olan değişiklikler bunlardan ibaret olup tasarının dördüncü maddesi ile geçici ikinci, geçici üçüncü, geçici dördüncü maddeleri ve beşinci ve altıncı maddeler tasarıda olduğu gibi kabul edilmiştir.

Komisyon tasarısı da ilişik olarak havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma K. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Çoruh	Niğde	Erzurum
A. R. Erem	V. Sarıdal	S. Albuğ

Ankara

Birinci maddedeki (Temlik) kaydının konulmasına ve ikinci geçici madde ile ortaklıkta geçen hizmet müddetinin emekli-

liğe mahsup edilmesi hususuna muhalifim.

I. R. Ayazlı

Aydın

İstanbul

Bu hatta çalışan memur ve müstahdemlerin emeklilik hakları sarih olarak bildirilmemiştir. Bugün İdarede çalışmakta olan yarın bizim işimize yaramazsın diye vazifeden uzaklaştırılan müstahdemlerin haklarını ve şirkette kalan alacakları ne olacaktır. Bunlar tasarıda Şirketi Hayriyenin satın alınmasında olduğu gibi mütalâa edilmiştir. Mâruz noksan itmam edilinceye kadar tasarıya muhalifim.

M. Aydın

S. Yürüten

Çanakkale

B. Gökgen

İmzada bulunamadı

İstanbul

Orgl. C. C. Toydemir

İmzada bulunamadı

Kayseri

P. Seler

Ordu

Dr. V. Demir

Samsun

Y. Kalgay

Edirne

M. E. Ağaoğulları

İzmir

Dr. Kâmrân Örs

İmzada bulunamadı

Kütahya

A. Bozbay

İmzada bulunamadı

Ordu

Amiral H. Gökdalay

İmzada bulunamadı

Sivas

H. Işık

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/441

Karar No. 134

16 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

2285 ve 2401 sayılı kanunlarla işletilmesi Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığına verilmiş olan Demiryol İşletmesinin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devri hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 2 . XII . 1948 tarihli ve 6/4001 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Ulaştırma Komisyonu raporuyla birlikte Komisyonumuza verilmekle Ulaştırma Bakanı Kemal Satır ve Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Numaraları yukarıda yazılı kanunlarla Çobanbey - Nuseybin Ana, Derbesiye - Mardin şube hatlarının işletilmesi Türk - Fransız Hükümetleri arasındaki 27 . X . 1932 tarihli Anlaşmaya göre teşkil edilmiş bulunan Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığı tarafından 1 . VII . 1933 tarihinden itibaren işletilmeye başlanmış ve sözü geçen anlaşmaya bağlı protokolün altıncı maddesine göre kabul edilen 15 yıllık süre 27 . I . 1947 tarihinde sona ermekle, şirket işletmesinin devamı Hükümetçe istilzam edilmediğinden, işletme, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne intikal

etmiştir. Bu intikal, idarenin 1948 yılı Bütçe Kanununun 9 ncu maddesiyle hükme bağlanmış ise de mevcut bütün menkul ve gayrimenkul malların devri, intikalinden evvelki ve sonraki hak ve menfaatlerin kimlere ait olacağı, sabit kıymetlerin ne suretle devredileceği, tarife rejimi, Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne intikal edecek memurlar ve hizmetlilerin kadroya intibakları ve bunların emekli haklarının tanzimi hakkında esaslı hükümleri ihtiva edecek bir kanuna ihtiyaç bulunduğundan bu tasarı ile bu konuların halli derpiş edilmiş bulunmaktadır.

Tasarı esas itibariyle Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve görüşmeye Ulaştırma Komisyonunca hazırlanan metin esas tutulmuştur. Bu metnin 1, 2 ve üçüncü maddeleri aynıyle ve dördüncü madde geçici mahiyette bulunduğundan geçici birinci madde olarak ve geçici birinci madde geçici ikinci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

Tasarının geçici ikinci ve geçici üçüncü maddeleri metindeki madde numaraları değiştirilmek suretiyle ve geçici dördüncü madde aynıyle geçici üçüncü, dördüncü ve beşinci

maddeler olarak ve Hükümetin beşinci maddesi dördüncü madde olarak aynıyle kabul edilmiş ve beşinci madde kelime değişikliği ile yeniden yazılmıştır.

Bu suretle hazırlanan tasarı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Mardin	Ankara	Ankara
R. Erten	M. Eriş	F. Öymen

Ankara	Ankara	Aydın
C. Gölet	Dr. A. H. Selgil	Gl. R. Alpman
Bursa	Diyarbakır	İsparta
F. Bük	Ş. Uluğ	K. Turan
İzmir	Kastamonu	Konya
S. Dikmen	T. Coşkan	M. A. Binal
Malatya		Rize
M. S. Eti		T. B. Balta
Samsun		Seyhan
M. A. Yörüker		A. R. Yüregir

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2285 ve 2401 sayılı Kanunlarla işletilmesi Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığına verilmiş olan Demiryol işletmesinin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devri hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 8 . VI . 1933 tarihli ve 2285 sayılı ve 7 . IV . 1934 tarihli ve 2401 sayılı Kanunlarla onanan itilâf ve sözleşme hükümlerine göre Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığınca işletilmekte olan Çobanbey - Nusaybin ana hattıyla Derbesiye - Mardin şube hattının işletilmesi ve bu hatların adı geçen ortaklığa tesliminde mevcut bütün menkul ve gayrimenkul mallar ile hak ve menfaatleri 1 I .1948 tarihinden itibaren süresiz olarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

MADDE 2. — 1 . I . 1948 tarihinden önce bu hatların işletilmesinden doğan hak ve vecibeler ortaklığa ait olacaktır.

MADDE 3. — Bu hat üzerinde mevcut mebani ve tesislerle muharririk ve müteharrik edevat, demirbaş eşya alât ve sair malzeme ile müstehlek mevad 2285 sayılı Kanuna bağlı itilâf hükümleri dairesinde devralınır.

1 . I . 1948 sıfır saatten başlayan süreden önce ve sonraya mütaallik olmak üzere gerek yolda bulunan ve gerekse ambarlarda mevcut

ULAŞTIRMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2285 ve 2401 sayılı kanunlarla işletilmesi Cenup Demiryolları Türk Anonim ortaklığına verilmiş olan demiryol işletmesinin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devri hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 8 . VI . 1933 tarihli ve 2285 sayılı ve 7 . IV . 1934 tarihli ve 2401 sayılı Kanunlarla onanan itilâf ve sözleşme hükümlerine göre Cenup Demiryolları Türk Anonim ortaklığınca işletilmekte olan ve adı geçen sözleşmedeki müddetin hitamı dolayısıyla Hükümetçe geri alınan Çobanbey - Nusaybin Ana hattı ile Derbesiye - Mardin Şube hattının işletilmesi ve bu hatların adı geçen ortaklığa tesliminde mevcut bütün menkul ve gayrimenkul mallar ile hak ve menfaatleri 1 . I . 1948 tarihinden itibaren süresiz olarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devir ve temlik edilmiştir.

MADDE 2. — 1 . I . 1948 tarihinden önce bu hatların Cenup Demiryolları Türk Anonim ortaklığı tarafından işletildiği zamana ait olan hak ve vecibelerden dolayı Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü hiçbir hukuki mesuliyet yüklenmez.

MADDE 3. — Bu hat üzerinde mevcut mebani ve tesislerle muharririk ve müteharrik edevat, demirbaş eşya, alât ve sair malzeme ile istihlak edilecek maddeler 2285 sayılı Kanuna bağlı itilâf hükümleri dairesinde Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme İdaresince devir alınır.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2285 ve 2401 sayılı kanunlarla işletilmesi Cenup Demiryolları Türk Anonim ortaklığına verilmiş olan demiryol işletmesinin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne devri hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Ulaştırma Komisyonunun birinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Ulaştırma Komisyonunun ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Ulaştırma Komisyonunun üçüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

eşyanın taşıma ücretlerinin ciheti aidiyetiyle hesaplaşmaya mütaallik sair hususat taraflarca tesbit edilecek esaslara tâbidir.

MADDE 4. — Cenup Demiryolları Ortaklığında mevcut tarifeler 1949 yılı sonuna kadar aynen tatbik edilebilir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bu süre içinde işbu tarifeleri Devlet Demiryollarında tatbik edilenlere uygun bir şekilde değiştirecek ve ticari muamelelâtın icabına göre Cenup Demiryolları Ortaklığına öteden beri teamülen uygulanagelmiş olan usul ve muamelâtı Genel Müdürlük aynen uygulamaya yetkili olacaktır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığı emrinde olarak 1 nci maddede yazılı hatlarda çalışmakta bulunan Türk uyruğu memur ve hizmetliler 1 . I . 1948 tarihinden itibaren Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü emrine geçerler.

Bunlardan idarece hizmetlerinin devamı münasip görülenler 1 Ocak 1948 tarihinden itibaren Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinin haiz oldukları hakları iktisap ederler. Hizmetlilerinin (devamı münasip) görülmiyenlerin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne bir güne tazminat verilmeksizin bu kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içinde ilişkileri kesilir. Hizmeti devam edeceklerin 1 . I . 1948 tarihine kadar olan hizmetleri nazara alınarak müktesep hak dereceleri 3659 sayılı Kanunun geçici birinci maddesi hükümlerine göre tesbit ve 3173 sayılı Kanundaki muadili derecelere ithal olunur.

Bu esasa göre dereceleri tesbit edilenlerin almakta oldukları aylıklar girdikleri derece aylığından fazla ise diğer daire ve müesseselerde müktesep hak teşkil etmemek şartıyla ve aylıklarının artması suretiyle telâfi edilinceye kadar fazlalığın ödenmesine devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 2. — Geçici 1 nci maddeye göre tasfiye dışı kalarak görevlerine devam edecek olanların :

A) Cenup Demiryolları Türk Anonim Or-

Ulaş. K.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Cenup Demiryolları Türk Anonim Ortaklığı emrinde olarak birinci maddede yazılı hatlardan çalışmakta bulunan Türk uyruğu memur ve hizmetliler 1 . I . 1948 tarihinden itibaren Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü emrine geçerler.

Bunlardan idarece hizmetlerinin devamı münasip görülenler 1 Ocak 1948 tarihinden itibaren Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinin haiz oldukları hakları iktisap ederler. Hizmetlerinin devamına lüzum görülmiyenlerin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne bir güne tazminat verilmeksizin bu kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içinde ilişkileri kesilir.

Hizmeti devam edeceklerin 1 . I . 1948 tarihine kadar olan hizmetleri nazara alınarak müktesep hak dereceleri 3659 sayılı Kanunun geçici birinci maddesi hükümlerine göre tesbit ve 3173 sayılı Kanundaki muadili derecelere ithal olunur.

Bu esasa göre dereceleri tesbit edilenlerin almakta oldukları aylıklar girdikleri derece aylığından fazla ise diğer daire ve müesseselerde müktesep hak teşkil etmemek şartıyla ve aylıklarının artması suretiyle telâfi edilinceye kadar fazlalığın ödenmesine devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin 4 neü maddesi geçici birinci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Ulaştırma Komisyonunun geçici birinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Geçici ikinci maddeye göre tasfiye dışı kalarak görevlerine devam edecek olanların :

A) Cenup Demiryolları Türk Anonim ortak-

Hü.

Ulaş. K.

taklğı aylık ücretli sürekli görevlerinde;

B) 4644 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin 1 - 7 işaretli bendlerinde sayılan görev ve hizmetlerde;

C) Özel okulların denetlemesi Millî Eğitim Bakanlığına ilişkin öğretmenliklerinde;

Geçmiş olan hizmet sürelerinden en çok on yılı bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 6 ay içinde Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Emekli Sandığına baş vurarak 4644 sayılı Kanunun geçici (3) ncu maddesinin (B) fıkrası hükmü dairesinde sandık adına borçlandırılmak şartıyla eylemli hizmet süresine eklenir.

Bu borçlar, baş vurma süresinin bittiği tarihten iki ay sonraki ücretlerinden başlamak üzere 4644 sayılı Kanunun geçici 3 ncu maddesinin (B) ve (C) fıkraları hükümleri dairesinde tahsil olunur.

Çeşitli kanunlar gereğince borçlanmak suretiyle eylemli hizmet sürelerine eklenmiş olan süreler ile bu kanuna göre eklenecek sürelerin toplamı on yılı geçemez.

GEÇİCİ MADDE 3. — a) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 4644 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin B, C, D ve E fıkralarında yazılı görev ve hizmetlerde bulunanların;

B) Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kanunla emeklilik hakkı tanınmış görev ve hizmetlere tâyin edileceklerin ve Milletvekilliğine seçileceklerin,

Bu kanunun geçici 2 nci maddesinin A ve C fıkralarında geçmiş hizmet süreleri, bağlı oldukları daire veya sandıklara başvurarak geçici 3 ncu madde hükümleri dairesinde borçlanmaları şartıyla eylemli hizmet sürelerine eklenir.

Ancak (B) fıkrasındakiler için 6 aylık baş vurma süresi bu hizmetlere geçtikleri tarihlerden başlar.

GEÇİCİ MADDE 4. — Cenup Demiryollarının işletme gelirleri Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1948 yılı Bütçe kanununa bağlı (B) işaretli cetvelde ilgili bölümlere gelir kaydolunur.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

GEÇİCİ MADDE 3. — Hükümetin geçici 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

lığı aylık ücretli sürekli görevlerinde,

B) 4644 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesinin 1 - 7 işaretli bentlerinde sayılan görev ve hizmetlerde,

C) Özel okulların denetlemesi Millî Eğitim Bakanlığına ilişkin öğretmenliklerinde,

Geçmiş olan hizmet sürelerinden en çok 10 yılı bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak altı ay içinde Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Emekli sandığına başvurarak 4644 sayılı Kanunun geçici üçüncü maddesinin (B) fıkrası hükmü dairesinde sandık adına borçlandırılmak şartıyla eylemli hizmet süresine eklenir.

Bu borçlar, baş vurma süresinin bittiği tarihten iki ay sonraki ücretlerinden başlamak üzere 4644 sayılı Kanunun geçici üçüncü maddesinin B ve C fıkraları hükümleri dairesinde tahsil olunur.

Çeşitli kanunlar gereğince borçlanmak suretiyle eylemli hizmet sürelerine eklenmiş olan süreler ile bu kanuna göre eklenecek sürelerin toplamı 10 yılı geçemez.

GEÇİCİ MADDE 4. — A) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 4644 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesinin B, C, D ve E fıkralarında yazılı görev ve hizmetlerde bulunanların,

B) Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kanunla emeklilik hakkı tanınmış görev ve hizmetlere tâyin edileceklerin ve Milletvekilliğine seçileceklerin,

Bu kanunun geçici üçüncü maddesinin A ve C fıkralarında geçmiş hizmet süreleri, bağlı oldukları daire veya sandıklara başvurarak geçici üçüncü madde hükümleri dairesinde borçlanmaları şartıyla eylemli hizmet sürelerine eklenir.

Ancak B fıkrasındakiler için 6 aylık baş vurma süresi bu hizmetlere geçtikleri tarihlerden başlar.

GEÇİCİ MADDE 5. — Hükümetin geçici 4 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 5 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı

H. Saka Başb. Yardımcısı

Barutçu

Adalet Bakanı Millî Savunma Bakanı

Fuad Sirmen *H. Çakır*

İçişleri Bakanı Dışişleri Bakanı V.

M. H. Göle *T. B. Balta*

Maliye Bakanı Millî Eğitim Bakanı

Ş. Adalan *T. Banguoğlu*

Bayındırlık Bakanı Ekonomi Bakanı

Nihat Erim *C. Ekin*

Sa. ve So. Y. Bakanı Gümrük ve Tekel Bakanı

Dr. K. Bayizit *E. Erişirgil*

Tarım Bakanı Ulaştırma Bakanı

Cavid Oral *Güleğ*

Ticaret Bakanı Çalışma Bakanı

C. S. Barlas *T. B. Balta*

Ulaş. K.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

